

[Gade]

fattige lande får på grund af protektionisme i den rige verden, til 100 mia. dollars.

Willy Brandt vurderede det også i 1991, og han nåede frem til, at det, vi i den rige del af verden på sin vis stjæler fra de andre, de fattige, er omkring 150 mia. dollars. Det er altså astronomiske beløb, protektionismen på verdensplan tager fra de fattige og sørger for bliver hos de rige.

Der er et akut behov for at tage de første skridt i retning af globalt friere handel. Ulandene presser med rette voldsomt på.

Det er derfor, det er så vigtigt, at der etableres en brugbar GATT-løsning. At det sker hurtigt, er nødvendigt for at undgå et truende tilbagefald til mere protektionisme. Her må Danmark i EF presse på for en hurtig løsning, så EF ikke styres af de snævre landbrugsinteresser, som især Frankrig vil varetage, men som jo da også spiller en rolle i andre lande og indimellem også stikker hovedet frem herhjemme.

Desværre indgår miljø ikke i de globale forhandlinger om mere fri handel. Det er nødvendigt, at miljøet inddrages på en række områder, bl.a. gennem afgifter på energi til transport. SF opfordrer regeringen til at tage nye internationale initiativer på dette område, der er afgørende for, at den friere handel udvikler sig inden for de nødvendige spilleregler, som den globale miljøkrise kræver.

Jeg vil opfordre statsministeren til også at tage dette tema op på mødet med præsident Clinton.

Sker det ikke, kan vi risikere, at vækst i transporten vil føre til voldsomt øgede miljøproblemer.

Disse ændringer er afgørende for, at vi kan komme hæderligt igennem de næste år i verden. Der er altså tale om en fortsat proces for at fjerne protektionisme og ændre systemer, der virker protektionistisk, og derefter opstille de nødvendige spilleregler. Det mener jeg også er vigtigt: De nødvendige spilleregler for denne frie handel, både hvad angår miljø, arbejdsmiljø og vilkår for arbejdere.

Det vil føre til store ændringer hos os selv i de kommende år. Vi skal derfor sige ligeud, så det kan høres: Dette projekt lykkes kun, hvis vi vil indstille os på, at det kommer til at koste, og at tiden ikke er til øget materiel velstand hos os.

Hvis vi er fremsynede og dygtige, kan vi tilrettelægge en omstilling i vores eget erhvervsliv, i vor egen produktion, så vi kan udvikle andre produkter og skabe en ny arbejdsdeling og på denne måde også skabe nye arbejdspladser hos os selv.

Vi har allerede både herhjemme og i andre lande mødt de første krusninger som et forvarsel om, hvad der sker, når man går i gang med store omstillinger her: EF's nye landbrugsordning til afløsning af den planøkonomiske ordning fra før er i sin konstruktion en overgangsordning hen imod et mere frit verdensmarked for landbrugsvarer bl.a. gennem lavere kornpriser. SF støtter den del af reformen, som er en overgang til et sådant nyt system, der gør det muligt at føre os frem mod en friere verdenshandel.

Men det mødes af megen modstand hos mange landmænd også herhjemme og især synligt hos franske landmænd. Den voldsomme konfrontation, vi havde for nogle få dage siden om fiskeriet, handler i høj grad også om dette problem. Den handler om, at priserne på fisk er faldet, fordi der nu sælges billigere fisk fra bl.a. Østeuropa på EF-markedet. Det handler meget mere om dette end om kvoterne, for de er ikke mindre i år, end de var sidste år. Vi ved, at det også giver problemer inden for skovbruget med billigt træ fra Østeuropa.

I det hele taget: Alle lande, der producerer de følsomme varer – landbrugsprodukter, tekstiler og stål – må se i øjnene, at vi står over for nogle nødvendige beslutninger og nogle større omstillinger, hvis vi skal hjælpe Central- og Østeuropa, og det skal vi efter SF's opfattelse. Det er afgørende for Europas fremtid.

Derfor vil jeg afslutte mine betragtninger med netop at se på forholdet mellem EF og Central- og Østeuropa i denne sammenhæng.

Hvis det ikke lykkes at hele det delte Europa og erstatte delingen fra den kolde krig med politisk samarbejde, med social sikkerhed, økonomisk fremgang, løsning af miljøproblemerne og beskyttelse af mindretal og menneskerettigheder, så løber vi alle en kæmperisiko, for uden mad og andre basale fornødenheder og med stærkt stigende uligheder i Østeuropa vokser risikoen dag for dag for, at råbet om en stærk mand – og det høres faktisk i landene øst for os – vil kalde en sådan frem i virkeligheden.